

Iskrice

Primer pouka s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije pri pouku spoznavanja okolja v tretjem razredu osnovne šole

Melita Drol
Osnovna šola Franceta
Bevka Tolmin

Povzetek: Sodoben način življenja prinaša novosti tudi na področju učenja in poučevanja. Koliko novosti vnašamo v svoje delo, je odvisno predvsem od učiteljeve osebnosti. Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije je vsekakor nujno potrebna, ker pomeni tudi popestritev dela. Tudi tretješolci lahko usvojijo določene prvine uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije. Potrebna sta samo postopnost in vodenje. Oblikovanje preprostih miselnih vzorcev je bila zanimiva in privlačna za otroke. Mnogi menijo, da mlajši otroci uporabljajo računalnik predvsem za računalniške igre, vendar prav oblikovanje miselnih vzorcev daje otrokom občutek, da se zabavajo, a se hkrati tudi učijo. **Ključne besede:** uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije, XMind, PhotoFiltre, Windows Movie Maker, miselni vzorci, promet, spoznavanje okolja. **Abstract:** The modern, high-technology lifestyle has also impacted learning and teaching, but the novelties we introduce into our work mostly depend on one's personality. The use of information-communication technology is undoubtedly necessary, as it makes the learning process more interesting. Third grade pupils can also learn certain basics of ICT, what is needed is a gradual approach and guidance. Creating simple mind maps with a computer programme proved to be interesting and appealing. Many believe that younger children only use the computer for playing games, but designing mind maps has proven otherwise, since the pupils have found it both useful and fun. **Keywords:** use of information-communication technology, XMind, PhotoFiltre, Windows Movie Maker, mind maps, traffic, learning about the environment.

Uvod

Letos poučujem v tretjem razredu na osnovni šoli Franceta Bevka Tolmin. V razredu imam 19 učencev. Pri svojem pouku velikokrat uporabljam računalnik, diaprojektor in i-tablo. Najmanj enkrat tedensko z učenci obiščemo učilnico, v kateri imamo na razpolago omenjeno tehnologijo. V sodelovanju z učiteljico računalništva obiskujemo tudi računalnico.

Poučevanje ob pomoči informacijske in komunikacijske tehnologije uporabljam pri različnih predmetih in v različnih fazah poučevanja. V članku je predstavljen primer uporabe sodobne strategije učenja in poučevanja z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo pri predmetu spoznavanja okolja. Pri tem sem uporabila računalniške programe Microsoft Office PowerPoint, XMind, PhotoFiltre in Windows Movie Maker; za oblikovanje procesa poučevanja pa računalnik, diaprojektor, i-tablo in fotoaparatus.

Predstavitev in opis izbranega računalniškega orodja – računalniških programov

PROGRAM XMIND je namenjen zapisovanju idej v obliki miselnega vzorca. S pomočjo programskih orodij lahko sestavimo enostavne in bolj kompleksne miselne vzorce. Dodajamo jim lahko različne znake, slike in celo datoteke. Sestavljanje miselnih vzorcev olajša stranski meni na desni strani. Ta nam omogoča hitrejše dodajanje oblik, povezav, znakov, datotek. Miselne vzorce lahko izvažamo kot slikovne datoteke (npr. .jpg ali .gif), lahko pa tudi kot HTML in besedilo. Ne da se jih izvoziti kot wordov dokument ali .pdf. Za uvoz in shranjevanje je na voljo tudi spletna stran <http://xmind.net>.

PROGRAM PHOTOFILTRE je program za obdelavo slik. Zasnovan je kot ostala okolja Windows in je preprost za uporabo ter zanimiv tako za otroke kot za odrasle.

S pomočjo programa lahko obračamo ali zrcalimo slike (fotografije ali skenirane slike), jih pomanjšujemo ali povečujemo, igramo se lahko z barvnimi variacijami in prelivi, sliko lahko postaramo ali posivimo, pri formatu .jpg lahko določimo stopnjo kontrasta. Spreminjamo lahko svetlobo, kontrast, nasičenost barv, dodajamo različne efekte, okvirje, na sliko lahko tudi pišemo.

PROGRAM WINDOWS MOVIE MAKER je funkcija sistema Windows Vista, ki omogoča ustvarjanje domačih filmov in diaproyekcij v računalniku in je izpopolnjena z naslovi strokovnega videza, s prehodni, z učinki, glasbo in celo s pripovedovanjem. Ko smo pripravljeni, lahko s programom Windows Movie Maker objavimo svoj film in si ga izmenjamo s prijatelji in družino.

Načrtovani učni sklop

Obravnavano učno vsebino (POTOVANJA SO RAZLIČNA) sem izbrala iz učne enote POGLEDAM NAOKROG. Operativna učna cilja načrtovanega učnega sklopa sta bila:

- spoznavati razloge za potovanja,
- spoznavati različna prometna sredstva in njihovo vlogo v prometu.

Opis poteka dela

Uvod v obravnavo učne snovi je bil pogovor o razlogih za potovanja in razmišljanje, kaj sploh pomeni potovanje.

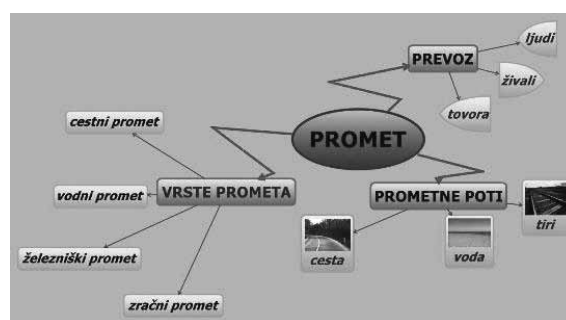
Ob predstavitvi PowerPoint smo si z učenci ogledali **vrste prometa** (cestni, železniški, zračni, vodni promet), **prevozna sredstva** (avtomobil, avtobus, letalo, helikopter, potniški vlak, tovorni vlak, potniška ladja ...), **prometne poti** (cesta, avtocesta, morje, tiri ...).

Po vrnitvi v razred smo izdelali miselni vzorec kot tabelno sliko. Vsak učenec si je izbral sličico prevoznega sredstva, ga poimenoval ter postavil na ustrezno mesto (glede na to, za katero vrsto prometa gre).

Po oblikovanem miselnem vzorcu smo se podrobneje posvetili posamezni vrsti prometa. Oblikovali smo dvojice, ki so v računalniški učilnici izdelovale miselni vzorec v programu XMind.

Otrokom sem najprej pokazala, kaj sem sama predstavila v oblikovanem miselnem vzorcu. To je bil pravzaprav miselni vzorec (zelo podoben), ki smo ga skupaj ustvarili na tablo v učilnici.

Slika 1: Miselni vzorec za promet

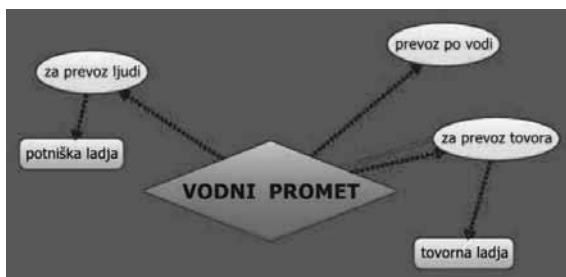
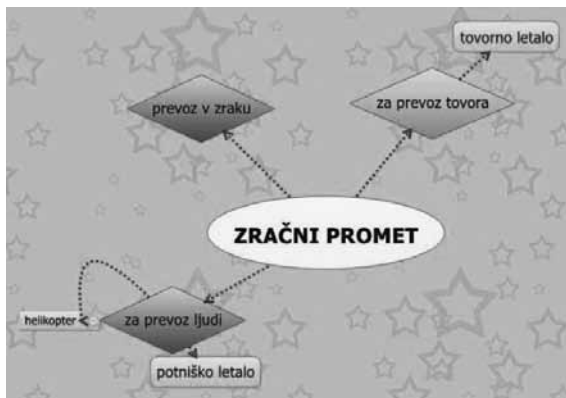
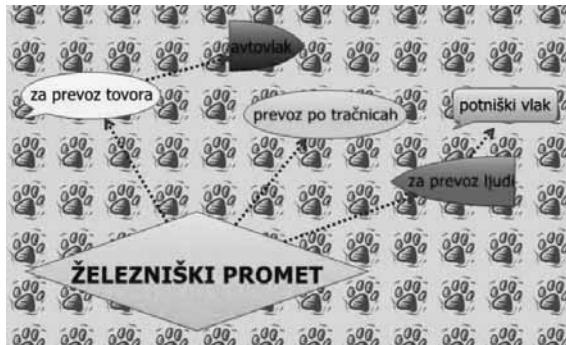

Otrokom sem pokazala osnovne zakonitosti programa XMind, nato smo začeli ustvarjati skupaj. Vodila sem jih »korak za korakom«, tako da smo se skupaj počasi prebijali skozi oblikovanje miselnega vzorca. Vsak par je imel svojo nalogo – podrobneje je moral predstaviti posamezno **vrsto prometa** (kje poteka npr. cestni, železniški, vodni oz. zračni promet; opredeliti ga glede na to, ali je namenjen prevozu ljudi oz. tovora; naštetni vsaj eno prevozna sredstvo, ki je namenjeno prevozu tovora ali oseb). Miselni vzorci so si bili podobni po strukturi, razlikovala se je samo njihova vsebina. Ko smo izdelali miselni vzorec, smo si ga shranili

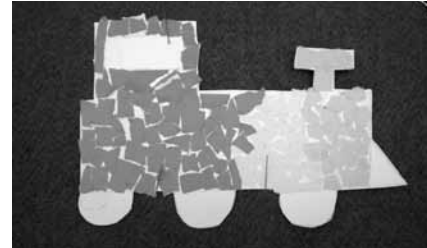
na namizje. Nato smo začeli z obdelavo miselnih vzorcev – spreminjali smo ozadje, barvo oblikovanih okvirčkov. Miselne vzorce smo tudi shranili kot slike.

Slika 2: Miselni vzorec za železniški, zračni in vodni promet

Po prihodu v razred so izdelali trganko z motivom prevoznega sredstva. Naslednji dan smo pogledali še foto zgodbo o potovanjih, ki se med sabo razlikujejo glede na to, katero prevozno sredstvo uporabljamo za prevoz.

Slika 3: Trganka [prevozno sredstvo] vlak in kopač

Sklep

Pouk je potekal kar tri šolske ure, nadaljeval pa se je še v dveurno delo pri likovni vzgoji. Otrokom je bil všeč tak način dela. To je bil njihov prvi stik s tem programom. Delo je potekalo počasi – učenci so najprej pogledali na tablo, kako določeno stvar izdelam jaz, nato pa smo izdelovali skupaj – držali smo se pravila, da ne prehitevamo, da dvignemo roko, če se nam kje ustavi.

Pri delu so se pokazale velike individualne razlike med učenci glede spretnosti ravnanja z miško, glede orientacije na zaslonu, glede tipkanja na tipkovnici. Za tak način dela si moraš vzeti čas in veliko mero potrpljenja. Lahko ga uporabimo pri različnih predmetih – pri slovenskem jeziku (obravnavo umetnostnih in neumetnostnih besedil), spoznavanju okolja, pri teoretičnih vsebinah likovnega pouka.

Oblikovani miselni vzorci so zelo preprosti; niso zelo razvejani in zasuti s podatki, da so bolj pregledni. ■

Viri in literatura:

1. <http://www.xmind.net/> [8. november 2010].
2. http://wiki.sio.si/Miselni_vzorci_v_xmind_pri_zgodovini [8. november 2010].
3. <http://www.photofiltre.com> [8. november 2010].
4. wiki.sio.si/PhotoFiltre [8. november 2010].
5. Vrščaj, D., Strgar, J., Kralj, D., Udir, V., Popit, S. (2001). Opazujem, raziskujem, razmišljam 3; priručnik za učitelje pri pouku SPO v 3. razredu devetletne OŠ. Ljubljana, DZS.